

Sak 9/16 Regionrådet

Saksbehandler: Raymond Robertsen

Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes

Bakgrunn

Regionrådet er innkalt pr e-post 1.april 2016. Sakspapirer med følgende saksliste ble sendt regionrådet pr. epost den 19.april 2016:

- Sak 9/16 *Godkjenning av innkalling og saksliste*
- Sak 10/16 *Årsmelding og årsregnskap 2015*
- Sak 11/16 *Orienteringer*
- Sak 12/16 *2. gans behandling strategiplan Vest-Finnmark regionråd 2016-2019*
- Sak 13/16 *Endring av vedtekter Vest-Finnmark regionråd*
- Sak 14/16 *Fergetilbudet Øksfjord - Hasvik*

Sak 10/16 Regionrådet

Sak 2/16 Regiontinget

Saksbehandler: Raymond Robertsen

Årsmelding og årsregnskap 2015

Forslag til vedtak:

1. Årsmelding og årsregnskap for 2015 godkjennes
2. Regiontinget avsetter kr 877 819,- til regionrådets driftsfond for året 2015
3. Overskudd på bolyst-Nord prosjektet på kr 451 395,- avsettes regionrådets utviklingsfond for året 2015.
4. Regiontinget dekker inn kr 8 976,- i overforbruk på oppfølging SNP av regionrådets utviklingsfond for året 2015

Bakgrunn

Selve årsregnskapet i 2015, er en del at Hammerfest kommunes regnskap, og det er derfor ikke utarbeidet egen revisorrapport for Vest-Finnmark regionråd. Man har også valgt å slå sammen regnskap og årsmelding til én sak, og ett dokument.

Behandling

Siden regiontinget er flyttet fra desember 2015 til april 2016, er det mulig å behandle årsrapportering for 2015 på samme møtesesjon. Dett vil nok bidra til at ting er ferskere og kanskje mer aktuelt.

Vedlegg

Årsmelding og årsregnskap for 2015 er vedlagt saken.

Orienteringer

Forslag til vedtak

Orienteringene tas til orientering

- *Arbeidet med Marint vern LoppHAVet*

Ordfører Eva D. Husby vil orientere om videre prosess med hensyn på marint vern LoppHAVet.

- *Krabbeforvaltning i Måsøy*

Måsøy kommune har nedsatt en tverrpolitisk arbeidsgruppe, som har belyst konsekvensene av dagens forvaltningsregime for kongekrabbe. Målet var å utarbeide en oversikt som kan brukes for å prøve å endre adgangskriteriene til kongekrabbefiske, slik at også fiskere fra Måsøy kommune kan delta i dette fisket. Prosjektleder for dette arbeidet har vært tidligere daglig leder i Vest-Finnmark regionråd Arvid Mathisen.

Sluttrapporten for dette arbeidet er vedlagt i utsendingen til Regionrådet, og ordfører i Måsøy kommune vil redegjøre nærmere for innholdet, og arbeidet med saken.

- *NOU 2016:4 – Ny kommunelov*

Kommunelovutvalget ble oppnevnt 21.juni 2013, og avga sin innstilling til Kommunal- og moderniseringsdepartementet 10. mars 2016. Departementet har sendt utredningen på høring, og høringsfristen er satt til 6.oktober 2016.

Mandatet til utvalget var bl.a. å foreta en helhetlig gjennomgang av kommuneloven for å styrke det kommunale selvstyret. Å styrke det kommunale selvstyret innebærer i denne sammenhengen å foreta en helhetlig gjennomgang av loven, for å vurdere om reglene er nødvendige eller legger for sterke begrensninger på kommunenes handlefrihet. Dette gjelder blant annet regler om hvordan kommunene kan organisere sin virksomhet og regler som begrenser kommunenes økonomiske handlefrihet. Siktemålet er også å avdekke svakheter ved gjeldende lov og å foreslå forbedringer for å sikre klarere og mer forutsigbare rammer for kommunenes virksomhet

Utvalget har foretatt en helhetlig gjennomgang av gjeldende kommunelov. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til dette selvstyret. Utvalget foreslår også flere tiltak for å styrke

egenkontrollen i kommunene og fylkeskommunene. Utvalget har vektlagt å gjøre loven enklere og mer tilgjengelig.

For øvrig er sammendraget at utredningen som følger:

Innledning

Utvalget gir her et sammendrag av utvalgets vurderinger og forslag i de enkelte kapitlene. Utvalgets lovforslag er i hovedsak enstemmig. Utvalget har på enkelte punkter delt seg i et flertall og mindretall. I sammendraget her omtales kun flertallets lovforslag. Mindretallets forslag er omtalt i de enkelte kapitlene.

Internasjonal og nordisk rett (kapittel 2)

I kapittel 2 har utvalget en kort omtale av internasjonal og nordisk rett. Mest sentralt er det europeiske charteret om lokalt selvstyre.

Formål (kapittel 3)

Utvalget foreslår en ny og modernisert formålsbestemmelse. I tillegg til å videreføre elementer fra dagens formålsbestemmelse foreslår utvalget å ta inn at loven skal fremme det kommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for selvstyret. Loven skal legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse. Loven skal også legge til rette for at kommunene kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne, og den skal bidra til at kommunene er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Kommunalt selvstyre (kapittel 4)

Det kommunale selvstyret er grunnleggende og sentralt i Norge. Det ble understreket allerede i mandatet og understrekes også av utvalget i kapittel 4. Det kommunale selvstyret er i dag ikke lovfestet, hverken i lov eller grunnlov. Utvalget mener at en slik regulering er viktig, og foreslår at de sentrale elementene ved det kommunale selvstyret fremgår av en egen bestemmelse. Forutsetningen for selvstyret, at Norge er inndelt i kommuner med egen folkevalgt ledelse, foreslås tatt inn loven. Videre foreslås det å lovfeste at hver kommunene er et eget rettssubjekt og kan ta avgjørelser på eget initiativ og ansvar. I tillegg bør rammene for selvstyret fremgå av loven. Kommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Skal det kommunale selvstyret begrenses, må slik begrensning gjøres i lov eller med hjemmel i lov.

Utvalget foreslår videre å lovfeste tre prinsipper for forholdet mellom nasjonale myndigheter og kommunene. Prinsippene er for så vidt ikke nye, men en lovfesting av disse er nytt. Ett slikt prinsipp er at det kommunale selvstyret ikke bør begrenses mer enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale mål. Et annet prinsipp er at offentlige oppgaver fortrinnsvis bør legges til organer som er så nær innbyggerne som mulig. Det tredje prinsippet som foreslås lovfestet, er at innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk bør kommunene ha frie inntekter som gir økonomisk handlingsrom. Disse bestemmelsene foreslås lovfestet som bør-bestemmelser, det vil si at de gir uttrykk for hvordan nasjonale myndigheter bør utøve sin myndighet.

Virkeområde (kapittel 5)

I kapittel 5 foreslås at kommunelovens virkeområde skal være kommunal virksomhet. Dette inkluderer både egeninitierte aktiviteter og lovpålagte oppgaver. Utvalget har vurdert om virkeområdet bør utvides dersom kommunen har organisert sin virksomhet i en annen organisasjonsform, som aksjeselskap eller interkommunalt samarbeid, eller dersom andre rettssubjekter utfører oppgaver for kommunen. Utvalget har kommet til at det generelle virksomhetsområdet ikke bør utvides. For andre organisasjonsformer gjelder andre lover som aksjeloven og lov om interkommunale selskaper. Hvis kommuneloven skal gjelde for enkelte tilfeller her, bør dette følge av særskilte lovbestemmelser i kommuneloven eller i særlover.

Kommuners informasjonsplikt (kapittel 6)

I kapittel 6 drøfter utvalget hvilken informasjonsplikt kommunene bør ha. Utvalget mener det er viktig at kommunene aktivt informerer om virksomheten sin. Tilgang til informasjon har betydning for innbyggernes mulighet til å delta i lokaldemokratiet, til å ivareta sine rettigheter og til å kunne stille de folkevalgte til ansvar for den politikken de fører, og for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Utvalget foreslår derfor at kommunene ikke bare skal ha plikt til aktivt å informere om egen virksomhet, men at de også skal ha plikt til å informere om virksomhet som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunene.

Etter utvalgets vurdering er det også viktig at kommunene tilpasser informasjonsarbeidet til brukerne av informasjonen, enten dette er innbyggere, presse eller andre. Utvalget foreslår derfor at kommunene også skal ha plikt til å legge til rette for at alle kan få tilgang til informasjon.

Bestemmelsen gir ikke innbyggerne krav på å motta noen spesiell informasjon. Kommunene må selv ut fra lokale forhold vurdere hva innbyggerne skal informeres om, og hvordan de skal informeres.

Innbyggerdeltakelse (kapittel 7)

Utvalget redegjør i kapittel 7 for ulike former for innbyggerdeltakelse. Utvalget foreslår ikke å lovregulere andre deltakelsesordninger enn dem som er regulert i gjeldende kommunelov, det vil si innbyggerforslag og folkeavstemninger samt alminnelig ettersyn av forslag til økonomiplan og årsbudsjett. Dette fordi en lovfesting av andre deltakelsesordninger vil kunne innskrenke kommunenes handlingsrom med hensyn til om og eventuelt hvordan de ønsker å involvere innbyggerne i lokaldemokratiet.

Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre reglene om innbyggerforslag og folkeavstemninger. Utvalget foreslår likevel å øke kravet til antall innbyggere som må stå bak et innbyggerforslag. Dette blant annet fordi utviklingen med internett, sosiale medier mv. har gjort det enklere å samle inn underskrifter. Utvalget mener hovedregelen bør være at åtte prosent av innbyggerne må skrive under på et innbyggerforslag, mot to prosent i dag. Underskrifter fra 1000 innbyggere skal likevel være tilstrekkelig, mot i dag 300 i kommunene og 500 i fylkeskommunene.

Folkevalgte organer og administrasjonen (kapittel 8)

Kommunestyret og de øvrige folkevalgte organene ivaretar den politiske styringen av en kommune. Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler om folkevalgte organer. Utgangspunktet er at kommunestyret innenfor visse rammer har frihet til å organisere de underordnede folkevalgte organene slik de selv finner hensiktsmessig og ønskelig. Samtidig er det viktig med regler som blant annet sikrer god saksbehandling og åpenhet i det arbeidet de folkevalgte gjør. I forslaget til ny lov tydeliggjøres hvilke folkevalgte organer som kan opprettes i kommunen, hvilke regler som gjelder for dem, og hvilke navn som skal brukes om dem. Det tydeliggjøres også at med folkevalgt menes både medlemmer av kommunestyret og andre personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ.

Videre foreslås det at komiteer og faste utvalg etter dagens kommunelov § 10 fjernes som egne typer organer og erstattes med organet utvalg. Saksbehandlingsreglene, inkludert reglene om åpenhet, vil gjelde fullt ut for alle utvalg. Utvalgene kan være faste eller midlertidige, og de kan bli tildelt beslutningsmyndighet, innstillingsrett eller bare utredningsoppgaver. Dagens kommunedelsutvalg, kontrollutvalg og partssammensatte utvalg vil være omfattet av de generelle reglene for utvalgene, samtidig som det fortsatt er noen særregler for disse utvalgene. For at rammene for utvalgene og andre folkevalgte organer skal være klare, foreslås det at det skal fastsettes et reglement som gir de sentrale rammene for organet, som virkeområdet, eventuell vedtaksmyndighet og tidsperiode.

Kommunestyret er som kommunens øverste organ ansvarlig for kommunens beslutninger og handlinger. Kommunestyrets rolle er tydeliggjort i lovforslaget, blant annet ved at adgangen kommunestyret har til å delegerer sin myndighet til andre folkevalgte organer, ordføreren, kommunedirektøren og andre rettssubjekter er tatt eksplisitt inn i loven.

Utvalget ønsker en felles, kjønnsnøytral og dekkende tittel på lederen for kommunens administrasjon, og foreslår kommunedirektør som en slik ny tittel. Kommunedirektørens rolle og ansvaret for en forsvarlig utredning av saker tydeliggjøres i forslaget. Det samme gjelder kommunedirektørens ansvar for å iverksette vedtak og plikt til å gjøre de folkevalgte organene oppmerksom på eventuelle nye faktiske eller rettslige spørsmål som har sentral betydning for iverksettelsen. Utvalget foreslår at kommunedirektøren får et lovfestet ansvar for personalsaker. Kommunestyret vil fortsatt ha det overordnede ansvaret for personalpolitikken, mens kommunedirektøren vil ha det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse og så videre, uten å måtte få delegert denne myndigheten.

Utvalget understreker at samspeillet mellom administrasjonen og de folkevalgte er særdeles viktig. De folkevalgte og administrasjonen har ulike roller og oppgaver, og de er gjensidig avhengig av hverandre for at kommunen skal kunne drives på en demokratisk og faglig god måte. Samtidig er det et grunnleggende prinsipp at det skal være et skille mellom de folkevalgte og administrasjonen. Etter utvalgets vurdering er det viktig med både et velfungerende samarbeid og en prinsipiell avstand. Utvalget foreslår å tydeliggjøre roller, ansvar og oppgaver i loven, både for de folkevalgte og for administrasjonen ved kommunedirektøren, og mener dette vil kunne bidra til å styrke rollen både til de folkevalgte og administrasjonen.

Til slutt i kapitlet drøfter utvalget problemstillingen om kommunen blir bundet dersom noen i kommunen foretar disposisjoner uten å ha fullmakt eller myndighet til å gjøre dette. Utvalget mener det er behov for å regulere dette nærmere, og redegjør for alternative måter å regulere dette på som høringsinstansene kan gi sine innspill på.

Overordnede styringsmodeller. Særlig om parlamentarisme (kapittel 9)

Kommunene kan velge mellom to overordnede styringsmodeller, formannskapsmodellen og parlamentarismemodellen. Formannskapsmodellen og de sentrale organene i parlamentarismemodellen omtales nærmere i kapittel 8. I kapittel 9 redegjør utvalget hovedsakelig for enkelte særlige problemstillinger knyttet til parlamentarismemodellen.

Utvalget mener begge styringsmodellene bør videreføres i den nye loven, men formannskapsmodellen bør fortsatt være hovedmodellen. Utvalget foreslår derfor at et vedtak om å innføre parlamentarisk styreform må treffes med minst 2/3 av de avgitte stemmene i kommunestyret.

Utvalget mener videre at det er behov for å styrke både opposisjonens og kommunestyrets stilling i en parlamentarisk styrt kommune. Utvalget foreslår derfor at kommunerådet minst én gang i halvåret skal rapportere til kommunestyret om vedtak rådet har truffet i saker som har prinsipiell betydning. Utvalget foreslår også at enkeltmedlemmer av kommunestyret skal kunne få satt saker på dagsordenen i kommunestyret ved at de får en rett til å fremme forslag som gjelder kommunens virksomhet for kommunestyret.

Utvalget fremmer forslag om at kommunerådet kan opprette politiske stillinger knyttet til rådet eller dets medlemmer. Personer som ansettes i politiske stillinger, må fratse sine folkevalgte verv så lenge de har et slikt ansettelsesforhold.

Ordfører (kapittel 10)

Utvalget vurderer i kapittel 10 om ordførerens rolle og myndighet bør reguleres nærmere. Ordføreren har i praksis en sentral rolle i kommunen som øverste folkevalgte leder, representant for kommunen utad og

bindeledd mellom de folkevalgte og administrasjonen. Formelt har imidlertid ordføreren begrenset med myndighet etter kommuneloven. Utvalget foreslår å åpne for at kommuner som selv ønsker å delegerer mer myndighet til ordføreren, kan gjøre dette. Ordføreren kan etter forslaget gis forslagsrett i folkevalgte organer der ordføreren ikke selv er medlem, myndighet til å opprette enkelte utvalg og myndighet til å fatte enkelte hastevedtak. Dersom slik myndighet blir delegert, skal ordføreren rapportere tilbake til kommunestyret om hvordan myndigheten er benyttet.

Utvalget foreslår videre å åpne for at kommunene kan beslutte at ordføreren skal velges direkte av innbyggerne i kommunen. Direkte valg av ordfører vil kunne styrke ordførerenrollen. Det vil også kunne ha positiv effekt på interessen for lokalpolitikk og lokalvalg.

Reglene for ordføreren foreslås å gjelde likt for både kommuner og fylkeskommuner, og det vil være opp til den enkelte fylkeskommune om tittelen skal være fylkesordfører eller ordfører.

Kommunale foretak (kapittel 11)

Utvalget foreslår å videreføre adgangen til å organisere deler av den kommunale virksomheten i kommunale foretak. Utvalget foreslår i hovedsak også å videreføre regelverket for kommunale foretak.

Utvalget mener at de generelle reglene om hvem som er valgbar og hvem som er utelukket fra valg til folkevalgte organer, også bør gjelde ved valg til styret i kommunale foretak. Dette innebærer en innstramming sammenlignet med gjeldende rett.

Utvalget foreslår videre at medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret ikke skal kunne velges til styret i kommunale foretak. Dette for å unngå uheldige dobbeltroller.

Utvalget foreslår også enkelte nye særregler for kommunale foretak i parlamentarisk styrte kommuner. Utvalget foreslår at kommunestyret skal kunne delegerer sin myndighet etter bestemmelsene i kapitlet om kommunale foretak til kommunerådet. Myndigheten til å opprette eller nedlegge kommunale foretak skal likevel ikke kunne delegeres. Utvalget foreslår dessuten at rådet skal kunne videredelegere den myndigheten det har fått fra kommunestyret, til enkeltmedlemmer av rådet, hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet.

Valgbarhet. Ombudspåkt og suspensjon mv. (kapittel 12)

I dette kapitlet drøfter utvalget regler om valgbarhet, ombudspåkt, fritak, suspensjon og å frata folkevalgte vervet.

Utvalget foreslår at de alminnelige reglene om å være valgbar til og utelukket fra valg i utgangspunktet bør være de samme ved valg av medlemmer til alle folkevalgte organer. Utvalget foreslår likevel enkelte unntak fra dette. For det første mener utvalget at kravet om at man må være bosatt i kommunen, ikke bør gjelde ubetinget der det folkevalgte organets oppgaver er mer driftspregede enn politiske. Utvalget foreslår derfor at personer som er bosatt i andre kommuner, men som oppfyller de øvrige valgbarhetsvilkårene, skal kunne velges til styre for institusjon, styre til å lede deler av den kommunale virksomheten i parlamentarisk styrte kommuner, folkevalgt organ for kommunalt oppgavefelleskap, med unntak av representantskapet, og styre for kommunalt foretak. For det andre mener utvalget at det bør gjelde visse særregler ved valg av medlemmer til styret og andre styringsorganer for kommunale oppgavefelleskap.

Etter valgloven kan en person kreve seg fritatt fra valg til kommunestyret dersom vedkommende avgir skriftlig erklåring om at han eller hun ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Utvalget mener det bør innføres en tilsvarende fritaksrett ved valg til underordnede organer i kommunene. Fritaksretten gjelder etter forslaget ikke ved valg til formannskapet. Dette fordi medlemmene av formannskapet skal velges blant medlemmene av kommunestyret.

Utvalget foreslår å videreføre at det skal mye til for å få fritak fra verv etter at man er valgt inn i et folkevalgt organ. Utvalget mener ombudsplikten er grunnleggende i lokaldemokratiet.

Utvalget mener at det bør innføres en utvidet adgang til å suspendere ordføreren dersom han eller hun blir tiltalt for et forhold som kan straffes med fengsel i mer enn tre år. Vedtak om å suspendere ordføreren må treffes av kommunestyret selv med minst 2/3 av de avgitte stemmene.

Utvalget foreslår videre at folkevalgte som blir suspendert, på visse vilkår skal ha krav på erstatning for tapt arbeidsfortjeneste og krav på tapt arbeidsgodtgjøring.

I forlengelsen av den utvidede adgangen til å suspendere ordføreren, foreslår utvalget at det også skal være adgang til å frata en folkevalgt vervet som ordfører. Dette kan kun skje hvis ordføreren ved sin oppførsel viser at han eller hun er uskikket til å ivareta vervet. Vedtak om å frata ordføreren vervet må treffes med minst 90 prosent av de avgitte stemmene.

Valg av medlemmer til folkevalgte organer (kapittel 13)

Utvalget vurderer i dette kapitlet hvordan valg av medlemmer til folkevalgte organer skal skje. Reglene om valg av medlemmer til kommunestyret blir ikke behandlet, da dette blir regulert av valgloven. Utvalget ser særlig på spørsmålene om representasjon av begge kjønn og adgangen til å rette på stemmesedlene ved forholdsvalg av medlemmer.

Utvalget mener at begge kjønn må sikres god representasjon i folkevalgte organer. Kommunene vil ellers kunne oppfattes som mindre legitime. Etter utvalgets vurdering bidrar ikke de gjeldende reglene om forholdsvalg av medlemmer til folkevalgte organer i tilstrekkelig grad til å sikre at begge kjønn blir godt nok representert. Utvalget foreslår derfor å innføre en ny bestemmelse om at kravet til representasjon av begge kjønn ved forholdsvalg ikke bare skal knytte seg til det enkelte listeforslaget, men også til sammensetningen av organet som helhet.

Utvalget foreslår også å fjerne den eksisterende adgangen til å rette på stemmesedlene ved forholdsvalg av medlemmer til folkevalgte organer. Dette innebærer at når det er avgjort hvor mange medlemsplasser en liste vil få i organet, skal medlemmene fra listen pekes ut i den rekkefølgen de står oppført i på det innleverte listeforslaget.

Godtgjøring og velferdsgoder (kapittel 14)

Økonomiske støtteordninger for personer som er valgt til kommunale tillitsverv, er viktige for å sikre en bredest mulig rekruttering til slike verv. Utvalget mener dagens støtteordninger stort sett er tilfredsstillende. Utvalget foreslår derfor i hovedsak å videreføre gjeldende regelverk på området. Utvalget foreslår samtidig enkelte nye ordninger. Utvalgte foreslår for det første en egen bestemmelse om godtgjøring ved frikjøp av folkevalgte. Utvalget fremmer for det andre forslag om at folkevalgte som ved fratreden har verv på minst halv tid, etter søknad har rett til ettergodtgjøring i inntil tre måneder.

I dette kapitlet redegjør utvalget også for i hvilken grad folkevalgte har rett til ulike velferdsgoder som sykkelønn, foreldrepermisjon, feriepenger, pensjon mv. Utvalget fremmer ingen konkrete forslag til endringer i særlovgivningen på disse områdene. Utvalget gir likevel uttrykk for at lovgivningen bør endres, eventuelt tydeliggjøres, for å sikre at personer som har et kommunalt tillitsverv som tilsvarer minst 50 prosent stilling, får samme rett til ulike velferdsgoder som det ansatte i kommunene har.

Utvidet innsynsrett og taushetsplikt for folkevalgte (kapittel 15)

I kapittel 15 ser utvalget nærmere på de folkevalgtes rett til innsyn i administrasjonens dokumenter. Utgangspunktet er at alle opplysninger som de folkevalgte trenger for å treffe vedtak, skal fremgå av de

dokumentene administrasjonen legger frem til behandling i det folkevalgte organet. Dersom de folkevalgte ønsker innsyn i andre dokumenter fra administrasjonen og administrasjonen ikke ønsker å gi ut disse, kan de folkevalgte selvstøtt be om innsyn etter offentlighetsloven. I tillegg har de folkevalgte etter ulovfestede regler i dag en innsynsrett som går noe lenger enn dette. Dette er imidlertid regler som er uklare og praktiseres på ulik måte i kommunene. Utvalget foreslår derfor å lovfeste og presisere en slik utvidet innsynsrett for de folkevalgte. De folkevalgte gis rett til innsyn også i taushetsbelagte opplysninger og i opplysninger som kan unntas fra offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven. Begrunnelsen er å sikre at de folkevalgte har den informasjonen de trenger for å utføre vervet sitt, og for dermed å styrke de folkevalgtes muligheter til å ivareta ansvaret for styring og kontroll av kommunen. Denne innsynsretten skal ligge til de folkevalgte organene, og ikke til den enkelte folkevalgte. Det foreslås også nærmere krav til stemmegivningen mv. når organet skal ta stilling til om de vil kreve slikt innsyn.

Som en konsekvens av denne utvidede retten til innsyn foreslår utvalget en bestemmelse i kommuneloven som pålegger de folkevalgte taushetsplikt for slike opplysninger. Hvis folkevalgte får opplysninger som er taushetsbelagte med hjemmel i forvaltningsloven eller særlovgivningen, har de allerede i dag taushetsplikt i slike situasjoner. Også hvis de folkevalgte får utvidet innsynsrett til opplysninger som kan unntas fra offentlighet etter offentlighetsloven foreslås det at de folkevalgte skal ha taushetsplikt om slike opplysninger.

Utvalget foreslår også at et dokument som blir oversendt til et folkevalgt organ på bakgrunn av krav om innsyn etter en slik utvidet innsynsrett, ikke mister sin status som internt dokument som kan unntas fra innsyn. Det betyr at allmennheten ikke automatisk får rett til innsyn fordi innsyn allerede er gitt til et folkevalgt organ.

Saksbehandlingsregler for folkevalgte organer (kapittel 16)

I kapittel 16 vurderes saksbehandlingsreglene for de folkevalgte organene. Dette er blant annet regler om at saksbehandlingen i folkevalgte organer i hovedsak skal skje i møter og med åpenhet om innkalling, sakliste og selve møtene. Disse reglene skal ivareta de særlige hensyn som er viktige for at folkevalgte organer og lokaldemokratiet skal fungere best mulig. Utvalget foreslår derfor at dagens regler i hovedsak videreføres, men med enkelte endringer, justeringer og språklige forenklinger. Virkeområdet for saksbehandlingsreglene foreslås forenklet og noe utvidet ved at reglene i utgangspunktet skal gjelde for alle folkevalgte organer, også det som i dag kalles komiteer, og som etter forslaget skal inngå i den type organ som kalles utvalg, se kapittel 8. Åpenhet skal således være hovedregelen for alle organer. Det foreslås imidlertid at møter der organet skal motta informasjon fra kommunens advokat, skal kunne lukkes for offentligheten. Slike saker kan også sladdes på saklisten. Saker som gjelder en arbeidstakers tjenstlige forhold, skal ikke føres på den saklisten eller fremgå av den møteprotokollen som er tilgjengelig for allmennheten.

Utvalget har her også vurdert om det er ønskelig å tillate lukkede møter i noen flere situasjoner, blant annet ved saksforberedende opplæring av folkevalgte. Utvalget har kommet til at det ikke er ønskelig å tillate dette. Utvalgets vurdering er at hensynene som ligger bak prinsippet om åpenhet, veier tyngre enn de konkrete behovene for å kunne lukke møtene.

Utvalget foreslår videre at folkevalgte organer skal kunne avholde fjernmøter i langt større grad enn i dag. Så lenge de ordinære saksbehandlingsreglene overholdes, og så lenge møtedeltakerne kan se, høre og kommunisere med hverandre i sanntid, mener utvalget at møter i folkevalgte organer som en hovedregel skal kunne avholdes selv om møtedeltakerne ikke fysisk er på samme sted.

Inhabilitet for folkevalgte og ansatte (kapittel 17)

I kapittel 17 går utvalget gjennom reglene om inhabilitet for folkevalgte og for ansatte. Utvalget mener at disse reglene er viktige for å sikre korrekte avgjørelser og partenes rettssikkerhet, for å sikre at de som behandler sakene ikke tar utenforliggende hensyn, og for å opprettholde tilliten til dem som fatter avgjørelsene, og til

forvaltningen som sådan. Reglene vil også beskytte beslutningstakerne selv mot at det sås tvil om deres troverdighet, ved at de slipper å behandle saker der de selv eller deres nærstående har personlige interesser.

Etter utvalgets vurdering dekker reglene i dagens kommunelov, sammenholdt med forvaltningsloven, behovet for regler om inhabilitet for folkevalgte eller tjenestemenn. Utvalget ser derfor ikke grunn til å endre hovedinnholdet i dagens regler om inhabilitet i kommuneloven. Det er imidlertid behov for enkelte presiseringer, klargjøringer og språklige forenklinger.

Interkommunalt samarbeid (kapittel 18)

I kapittel 18 behandler utvalget interkommunalt samarbeid. Utvalget redegjør blant annet for motiver for og utfordringer ved interkommunalt samarbeid.

Utvalget foreslår å ta inn en overordnet bestemmelse i loven som slår fast at kommuner kan samarbeide om å utføre felles oppgaver.

Utvalget mener det er viktig at kommunene tilbys lovregulerte samarbeidsformer som er tilpasset både små og store kommuner, som tar hensyn til innbyggerne, og som er tilpasset samarbeid om alle typer oppgaver. Utvalget foreslår to nye samarbeidsformer til erstatning for interkommunalt samarbeid etter § 27 i gjeldende kommunelov. Dette er for det første kommunale oppgavefelleskap som er beregnet på samarbeid om enkeltstående tjenester. Utvalget foreslår for det andre å lovfeste en regionrådsmodell. Modellene er ment å være enklere samarbeidsordninger sammenlignet med for eksempel samarbeid etter lov om interkommunale selskaper.

Økonomiforvaltning (kapittel 19)

I kapittel 19 behandler utvalget de ulike reglene om økonomiforvaltning i ett felles kapittel. Innledningsvis redegjør utvalget for de sentrale hensyn som kommunelovens regler om økonomiforvaltning skal ivareta. Videre gir utvalget en kort beskrivelse av kommunal økonomi, deriblant det kommunale budsjett- og regnskapssystemet, utviklingen i kommuneøkonomien og enkelte forhold som vil prege kommuneøkonomien de neste årene.

I punkt 19.4 foreslår utvalget at det lovfestes en generalbestemmelse for økonomiforvaltningen. Dette løfter frem kommunestyrets ansvar for å forvalte økonomien slik at kommunens økonomiske handleevne blir ivaretatt i et langsiktig perspektiv. Sammen med kravet om at kommunene skal bygge sin virksomhet på planlegging, og kravene til en forsvarlig finansforvaltning, danner dette de overordnede bestemmelsene om økonomiforvaltningen.

I punkt 19.5 foreslår utvalget å løfte frem og samle kommunestyrets plikter til å styre og ha kontroll med kommunens økonomi gjennom økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap, årsberetning og finansreglement. Her foreslår utvalget også en ny plikt for kommunene til å fastsette et økonomireglement og fastsette finansielle måltall for kommunens økonomiske utvikling (målsettinger for utviklingen i driftsresultat, gjeld og annet). Dette er verktøy som skal støtte opp under en langsiktig økonomistyring.

I tillegg foreslår utvalget flere nye krav som kan støtte opp om bedre helhetlig planlegging og styring. Dette er krav om at økonomiplanen skal kunne utgjøre handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel, krav til standardiserte oppstillinger av inntekter og utgifter i økonomiplanen og krav om å synliggjøre gjelden i økonomiplanen og årsbudsjettet. Videre foreslås det en plikt for kommunene til å utarbeide et samlet (konsolidert) regnskap for kommunen som juridisk enhet. For årsberetningen stiller forslaget krav om at det skal gis en vurdering av om den økonomiske utviklingen og stillingen er forsvarlig og ivaretar handleevnen i et lengre perspektiv

I punkt 19.6 drøfter utvalget om det bør foretas endringer i kravet til budsjettbalanse. Utvalget foreslår at reglene om budsjettbalanse videreføres med en ny ordlyd, som blant annet løfter frem at det må foretas avsetninger som bidrar til en sunn økonomi.

Videre foreslår utvalget flere endringer som skal bidra til at inndekningen av merforbruk ikke skyves unødig frem i tid. For det første foreslår utvalget nye regler for hvordan kommuneregnskapet skal avsluttes. Forslaget innebærer at merforbruk i årets regnskap skal dekkes inn før regnskapet avsluttes så langt det finnes tilgjengelige midler på disposisjonsfond. Forslaget innebærer også at mindreforbruk i årets regnskap skal dekke inn eventuelle merforbruk fra tidligere år før regnskapet avsluttes. For det andre foreslår utvalget en plikt for kommunedirektøren til å foreslå endringer i årets budsjett hvis fjorårets regnskap viser et merforbruk, og en frist for kommunestyret til å behandle forslaget senest 30. juni i budsjettåret. Forslagene bidrar til å redusere størrelsen på merforbruk som fremføres til inndekning i senere år.

I punkt 19.7 foreslår utvalget å lovfeste en hovedregel om at kommunenes drift bare skal finansieres av løpende inntekter. Utvalget mener at dette prinsippet er bærende for en sunn økonomi. Nærmere regler om skillet mellom drift og investering må gis i forskrift. Utvalget foreslår at gjeldende forskriftsregler for håndtering av inntekter fra salg av aksjer videreføres og lovfestes. Dette er et unntak som innebærer at en viss andel av inntekten fra salg av aksjer kan regnes som driftsinntekt. Utvalget foreslår i tillegg en hjemmel for departementet til å gi dispensasjon fra forbudet mot å benytte kapitalinntekter til å finansiere løpende utgifter. Dette gir departementet mulighet til i særlige tilfeller å fastsette at kapitalinntekter likevel kan benyttes i driften.

I punkt 19.8 går utvalget inn på hvordan loven bør bidra til en forsvarlig gjeldsutvikling i kommunene. Utvalget mener at loven ikke bør regulere gjeldsbyrden direkte, eksempelvis gjennom et lovfestet gjeldstak. Utvalget foreslår å videreføre balansekravet og lånegodkjenningen for ROBEK-kommunene som de grunnleggende virkemidlene for en forsvarlig gjeldsutvikling.

Videre foreslår utvalget endringer som forenkler og klargjør reglene om årlige minimumsavgifter på lån. Dette skal på en bedre måte sikre at det betales årlige avgifter, og at avgiftstiden ikke blir urimelig lang.

Utvalget foreslår å videreføre adgangen til å ta opp lån til videre utlån (formidlingslån), men med et nytt vilkår om at det ikke kan tas opp slike lån hvis utlånet innebærer vesentlig økonomisk risiko. Dette skal ikke legge hindringer i veien for kommunenes formidling av Husbankens startlån. Det foreslås også endringer som klargjør reglene for bruken av mottatte avgifter på formidlingslån. Utvalget foreslår videre å utvide adgangen til å låne ut igjen midler som er tilbakebetalt til kommunen.

Utvalget drøfter også om loven av hensyn til det kommunale selvstyret og kommunenes rolle som samfunnsutvikler bør åpne opp for flere lovliggjorte låneformål. Utvalget legger avgjørende vekt på at reglene om lån skal bidra til å trygge kommuneøkonomien. Utvalget har kommet til at loven fortsatt ikke bør tillate at det tas opp lån til andres investeringer (investeringstilskudd) eller til kjøp av aksjer. Utvalget foreslår likevel at det åpnes for å lånefinansiere anskaffelse av eiendom gjennom kjøp av såkalte single-purpose eiendomsselskaper, hvor selskapet har som eneste formål å eie og drifte en eiendom.

I punkt 19.9 foreslår utvalget å videreføre gjeldende regler om finansforvaltning, deriblant forbudet mot å ta vesentlig finansiell risiko og kravet til å ha et finansreglement. Lovforslaget presiserer at reglene også gjelder for kommunenes gjeldsforvaltning.

I punkt 19.10 foreslår utvalget å videreføre den statlige godkjenningen for garantier og forbudet mot å garantere for næring. Utvalget gir en nærmere omtale av hvordan kommunelovens begrep næringsvirksomhet må forstås. I tillegg foreslår utvalget at hensynet til økonomisk forsvarlighet blir tydeliggjort med et nytt vilkår om at det ikke kan stilles garantier som innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen.

Utvalgets vurdering er at det ikke er hensiktsmessig å harmonisere kommunelovens garantiregler med EØS-reglene om offentlig støtte, siden kommuneloven skal ivareta hensynet til økonomisk forsvarlighet. Kommunene må dermed fortsatt alltid vurdere om det å stille garanti for et konkret tilfelle er i tråd med EØS-reglene om offentlig støtte. Dette gjelder også garantier som er godkjent etter kommuneloven. At en garanti er godkjent etter kommuneloven, må ikke forstås som en bekreftelse på at garantien er tillatt etter støtteregele.

I punkt 19.11 foreslår utvalget å videreføre hovedtrekkene i ordningen med statlig kontroll av årsbudsjettet og låneopptak for kommuner med økonomisk ubalanse (ROBEK). Utvalget foreslår at kommuner som har opparbeidet seg et vesentlig merforbruk (over tre prosent av driftsinntektene) skal omfattes av kontrollordningen. Også kommuner som unnlater å vedta økonomiplan, årsbudsjett eller årsregnskap, skal omfattes. Utvalget foreslår videre å lovfeste at departementets myndighet til å godkjenne låneopptak i tillegg skal omfatte myndighet til å fastsette begrensninger på hvilke investeringer som lånene kan brukes til. Utvalget foreslår i tillegg en særskilt plikt for kommunene i ROBEK til å utarbeide en tiltaksplan for hvordan økonomien skal bringes tilbake i balanse.

Disposisjoner i strid med reglene om lån og garantier mv. (kapittel 20)

I kapittel 20 peker utvalget på at det er behov for å klargjøre i kommuneloven hva som skal være de privatrettslige virkningene av brudd på økonomibestemmelsene. Spørsmålet er om avtaler som strider mot bestemmelsene om lån, garantier og finansforvaltning mv., skal lede til at avtaleforpliktelsene skal falle bort som ugyldige. Utvalgets lovforslag inneholder flere nye bestemmelser som klargjør rettsvirkningene av disposisjoner i strid med økonomibestemmelsene. Utvalget foreslår blant annet at låneavtaler som gjelder andre formål enn det kommuneloven tillater, skal være privatrettslig ugyldige hvis långiver kjente til eller burde ha kjent til lovbruddet, det vil si hvis långiver ikke var i aktsom god tro.

Selvkost (kapittel 21)

Etter utvalgets vurdering bør det ikke innføres et generelt selvkostprinsipp som en alminnelig begrensning på brukerbetaling i kommunesektoren. Selvkostprinsippet bør bare gjelde for betalinger for bestemte typer tjenester, og det bør reguleres i særlov, slik systemet er i gjeldende lovverk.

Utvalget foreslår at det lovfestes enkelte overordnede regler for beregning av selvkost i kommuneloven. Forslaget bygger på de etablerte prinsippene i Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder for beregning av selvkost (rundskriv H-3/14). Nærmere regler må gis i forskrift. Dette skal bidra til å forbedre praktiseringen av selvkostprinsippet på de områdene hvor kommunale brukerbetaling er underlagt selvkost etter regler i særlov.

Kommunene som markedsaktør. Forholdet til statsstøtteregeleverket (kapittel 22)

Det har over tid vært en betydelig utvikling i hvordan kommunene organiserer virksomheten sin. Blant annet har det vært en stor økning i bruken av selskaper og lignende som en måte å organisere den kommunale virksomheten på. Kommunene opptrer også i større grad som aktører i et økonomisk marked ved at de enten selv eller via ulike samarbeid eller selskaper tilbyr tjenester i markedet.

Utvalget redegjør i kapittel 22 for statsstøtterettslige problemstillinger som kan oppstå når kommunene er i markedet, og om dette medfører behov for å endre kommuneloven eller andre lover. Utvalget fremmer ikke noen lovforslag på dette området, men mener at det er hensiktsmessig at regjeringen fortsetter det arbeidet den har startet med disse problemstillingene.

Kontroll og tilsyn med kommunene (kapittel 23)

Dette kapitlet inneholder en overordnet beskrivelse av ulike kontroll- og tilsynsordninger med kommunene. De ulike kontroll- og tilsynsordningene blir nærmere beskrevet i egne kapitler i utredningen.

Kommunen som tilsynsinstitans (kapittel 28)

Kommunen er på enkelte områder tilsynsinstitans og fører selv tilsyn med kommunale tjenester og vedtak. Dette er ordninger som er hjemlet i særlovgivningen, og som i praksis skal erstatte, eventuelt supplere, det statlige tilsynet på disse konkrete områdene. Kommunenes tilsynsansvar kan her omfatte både kommunal, privat og statlig virksomhet. Disse ordningene utfordrer objektiviteten, nøytraliteten og tilliten til det kommunale tilsynet, siden kommunene får en dobbeltrolle når den skal føre tilsyn med seg selv og kanskje også med sin egen konkurrent.

Utvalget tar ikke stilling til om og når tilsyn bør organiseres på denne måten, men foreslår at der kommunen skal gjennomføre lovpålagt tilsyn med egen virksomhet eller eiendom, så skal kommunen legge til rette for at likebehandling sikres, og at kommunens tilsyn blir så uavhengig som mulig.

Statlig kontroll og tilsyn mv. (kapittel 29)

Utvalget behandler i dette kapitlet statlig lovlighetskontroll av kommunale vedtak og statlig tilsyn med kommuners oppfyllelse av lovpålagte plikter. I tillegg omtales kort reglene for klage på kommunale vedtak og spørsmålet om å etablere en tvisteløsningsordning ved uenighet mellom stat og kommune.

Etter utvalgets vurdering er det viktig å kunne få prøvd om kommunale vedtak er lovlige. Utvalget foreslår derfor at hovedstammen i regelverket for lovlighetskontroll blir videreført, men mener det er behov for enkelte innholdsmessige endringer og tydeliggjøringer i regelverket for lovlighetskontroll.

Utvalget foreslår å videreføre at tre eller flere kommunestyrerepresentanter kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Lovlighetskontroll skal imidlertid ikke være en generell adgang for statsforvaltningen til å kontrollere lovligheten av kommunale vedtak, men bør være en sikkerhetsventil som benyttes med tilbakeholdenhet. Utvalget foreslår derfor at det blir tatt inn i loven et vilkår om at det må foreligge særlige grunner for at departementet på eget tiltak skal kunne ta opp et vedtak til lovlighetskontroll.

Etter gjeldende rett er det kun endelige avgjørelser (vedtak) og den offentligrettslige siden av et vedtak som kan være gjenstand for lovlighetskontroll. Dette fremgår imidlertid ikke av lovens ordlyd. Utvalget mener disse begrensningene bør fremgå direkte av loven, og foreslår derfor at dette blir presisert.

Utvalget har videre sett på om det er behov for justeringer i regelverket om statlig tilsyn. De grunnleggende prinsipper og rammer for det statlige tilsynet skulle utvalget, etter mandatet, ikke vurdere. Utvalget foreslår å klargjøre at kommunen kan klage på vedtak og utøve andre partsrettigheter etter reglene i forvaltningsloven når staten fører tilsyn med kommunene. For at de aktuelle reglene om prosess og klage i forvaltningsloven og i kommuneloven skal henge bedre sammen, foreslås det også at ordningen i gjeldende kommunelov med en særskilt rettestfrist før pålegg benyttes, tas ut. Det innebærer at de alminnelige reglene i forvaltningsloven om blant annet forhåndsvarsel om pålegg vil gjelde.

Videre foreslår utvalget å styrke samordningen av tilsyn som utføres av ulike tilsynsmyndigheter, slik at tilsynet blir bedre og mer effektivt både for tilsynsorganene og for kommune, og slik at belastningen på enkeltkommuner ikke blir unødvendig stor. Utvalget foreslår derfor at fylkesmannen og de statlige tilsynsmyndighetene pålegges enkelte konkrete saksbehandlingsplikter. Fylkesmannen skal blant annet vurdere det samlede omfanget av tilsyn med den enkelte kommune, og skal kunne pålegge øvrige tilsynsmyndigheter å tilpasse tilsynsaktivitetene for å unngå at det samlede omfanget blir større enn forsvarlig. Tilsynsmyndighetene skal videre kjenne til relevante revisjonsrapporter i kommunen og eventuelt vurdere å avlyse planlagte tilsyn dersom kommunen nylig selv har gjennomført kontroll med det samme temaet.

Økonomiske og administrative konsekvenser (kapittel 30)

I kapittel 30 redegjør utvalget for de økonomiske og administrative konsekvensene av lovforslaget. Lovforslaget innebærer enkelte nye plikter for kommunene og statsforvaltningen som hver for seg kun har mindre økonomiske og administrative konsekvenser. Etter utvalgets vurdering vil lovforslaget også samlet sett kun medføre mindre kostnader. Samtidig vil det kunne medføre besparelser i et lengre perspektiv. Utvalget har ikke sett det som mulig å gi et konkret anslag for de merutgiftene som forslaget medfører.

Utvalgets samlede vurdering er at lovforslaget ikke innebærer vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser hverken for kommunesektoren eller for staten.

Sak 12/16 Regionrådet

Saksbehandler: Raymond Robertsen

Strategiplan Vest-Finnmark regionråd 2016-2019

Forslag til vedtak

Strategiplan for Vest-Finnmark regionråd 2016-2019 godkjennes og oversendes Regiontinget for endelig behandling.

Bakgrunn

Gjeldende strategiplan for Vest-Finnmark regionråd har sin virkeperiode fra 2012-2015. Som følge av at denne utløper i 2015, er det nå utarbeidet forslag til ny strategiplan for perioden 2016-2019. Kreativ Industri AS har vært innleid for å gjøre en innledende situasjonsbeskrivelse av Vest-Finnmark regionråd, og i del to av prosjektet, for å være sekretær for utkast til ny plan.

Strategiplanen baserer seg på innspill fra de 26 intervjuene som ble gjennomført i alle kommunene og med eksterne, møtene daglig leder i Vest-Finnmark regionråd gjennomførte i kommunestyrene i 2014, innspill fra styringsgruppen i prosjektet, innspill på møte med Vest-Finnmark regionråd 11.5.2015, 1.gangs behandling november 2015, samt høringsrunden blant medlemskommunene i etterkant. Resultater og mulige konsekvenser av høringsrunden blir presentert i slutten av dette dokumentet under overskriften "Hørings svar fra kommunene".

Det ble også i etterkant av regionrådsmøte januar 2016 sendt et tilleggsspørsmål på høring, der man ba om innspill på hvordan man skulle håndtere Porsanger kommunes søknad om opptak i Vest-Finnmark regionråd.

Planen finnes vedlagt i eget dokument.

Saksopplysninger

Grunntanken for ny strategiplan er at Vest-Finnmark regionråd eksisterer for å styrke medlemskommunene og Vest-Finnmark som region.

Det foreslås å satse på tre strategiske hovedområder i planperioden: Kommunale tjenester, næringsvekst og politikk. Det foreslås en prosentvis fordeling mellom strategiområdene, for å ha en føring på hvor mye tid og ressurser regionrådet totalt sett skal bruke på hvert av områdene.

De fleste informantene fra kommunene, som ble intervjuet i forbindelse med situasjonsanalysen, påpeker at arbeidet man skal gjøre i regionrådet må være konkret og målbart for å forsvare

ressursbruken. Prosjektene som settes i gang i planperioden må være relevante, og derfor foreslås det at alle tiltak som igangsettes skal være relevante for så mange i samarbeidet som mulig.

Blant eksterne aktører er det gjennomgående positive tilbakemeldinger om Vest-Finnmark regionråds funksjon og rolle. Internt er det imidlertid et tilbakevendende tema at en del representanter er i tvil om forholdet mellom kost og nytte, og verdien de får igjen av deltakelse i regionrådet. Med grunnlag i dette anbefales det at regionrådet i tiden fremover er enda tydeligere på å legge opp til aktiviteter som kan vise til konkrete resultater. Arbeidet må også være godt forankret i medlemskommunene. Antall områder regionrådet jobber med må mest sannsynlig bli færre, og områdene må spisses. Rollen til Vest-Finnmark regionråd må være nyttig og tydelig for deltakerkommunene.

Politikere, rådmenn og medlemmer av regionrådet bør være bevisst på hvilket ansvar de har ovenfor andre kommuner og regionen, når de har forpliktet seg til å inngå i samarbeidet Vest-Finnmark regionråd.

Ideelt sett bør kommunene yte mer og få mer ut av samarbeidet, og det bør legges stor vekt på at prosjektene som igangsettes har nytteverdi for så mange kommuner som mulig. Dette vil i praksis bety at kommunene må innstille seg på å involvere flere ressurspersoner og investere mer tid i VFR-prosjekter. Det foreslås at rådmennene fungerer som styringsgrupper for de to strategiske hovedområdene næringsvekst og kommunale tjenester. I tillegg foreslås det at prosjektgruppene for tiltakene innen disse områdene blir satt sammen av fagpersoner fra kommunene. For eksempel kan dette være havnesjefer i et prosjekt som dreier seg om sjørettet næringsutvikling, eller fagledere i barnevernet i et prosjekt som dreier seg om kvalitetsheving i barnevernet. En kritisk suksessfaktor er at kommunene må innstille seg på å investere mer tid og flere ressurspersoner i VFR-aktiviteter, samtidig som de får flere konkrete resultater å vise til som resultat av deltakelsen i regionrådet.

De to største kommunene, Alta og Hammerfest, har på mange områder gitt mer enn de har fått. Flere av de største prosjektene i regionrådet har ikke disse to kommunene deltatt aktivt i. Selv om de ser en gevinst i det politiske samarbeidet, og verdien i å kunne bidra til de mindre kommunene, bør de også selv få en direkte gevinst gjennom tiltakene, når de bruker ressurser på Vest-Finnmark regionråd.

I vedtektene til Vest-Finnmark regionråd heter det:

«Vest-Finnmark regionråd skal være en organisasjon som dynamisk og proaktivt arbeider for å utvikle medlemskommunenes evne til å tilpasse seg skiftende utfordringer, gjennom samarbeid, allianser og nettverk, horisontalt så vel som vertikalt.¹»

Dersom kommunene i Vest-Finnmark skal etablere seg i front innen tjenester og næringsutvikling, må kommuneorganisasjonene skape en kultur som understøtter og påskynder forbedring og nytenkning. Ledere og medarbeidere i kommunene bør ha fagkompetanse innen innovasjonsledelse og utviklingsarbeid. Dette området ligger innenfor regionrådets vedtektsfestede visjon og mål.

¹ Fra vedtektene av 5.12.2012.

Felles kartlegginger og årskonferanser vil også være av verdi for alle kommunene. Faglige møteplasser bør legges opp slik at det i tillegg til å være en erfaringsutvekslingsarena, blir en arena for kompetanseheving og utvikling.

Kommunale Tjenester

Mange av respondentene i forarbeidet til strategiplanen trekker frem behovet for å igangsette samarbeid innen tjenester og lovpålagte oppgaver. Det har i flere omganger, også gjennom utredning, blitt avdekket behov innen tjenestesamarbeid, men man har ikke lyktes med å realisere dette gjennom regionrådet til nå.

Det foreslås derfor at tilrettelegging for samarbeid om prosjekter for kvalitetsheving og effektiv bruk av ressurser i kommunene skal være et strategisk hovedområde for Vest-Finnmark regionråd i planperioden. Dette innebærer at Vest-Finnmark regionråd skal være en organisatorisk og faglig pådriver og støttespiller i arbeidet for nytenkning for kvalitetsheving i kommunale tjenester. Regionrådet avgjør hvilke prosjekter som skal gjennomføres.

Ved å involvere medarbeidere, fagledere og enhetsledere i hele prosessen, fra idéprosess til praktiske samarbeidsprosjekter, kan man finne og utvikle nødvendige forbedringstiltak som kan forbedre kvaliteten på tjenestene til befolkningen, og samtidig bidra til optimalisert bruk av ressurser. Ved å øke fagledere og medarbeidere i kommunene sin kompetanse innen prosjektarbeid og nytenkning, kan Vest-Finnmark regionråd dessuten bidra til at kommunene settes bedre i stand til å se verdien og nytten av samarbeid.

I forarbeidet til strategiplanen ble informantene spurt om behov for samarbeid på tjenester. Disse områdene ble da nevnt særskilt (tilfeldig rekkefølge):

- Barnevern
- PPT og psykiatri
- Merkantile, lønn, regnskap, offentlige innkjøp
- IT
- Teknisk, brannforebyggende
- Planarbeid
- Juridisk kompetanse, forvaltningsrett, jus

Svært mange nevnte også kunnskap og kompetanse som viktige områder for utvikling av regionen. Samarbeid innen tjenester gjennom regionrådet, bør ikke føre til at noen kommuner mister funksjoner eller stillinger som følge av dette. Slike elementer øker sannsynligheten for misnøye, og at man ikke får resultater i prosjekter.

For å komme i gang med et samarbeid innen tjenester som kommunene vil ha nytte av i det daglige, og se en effekt av, anbefaler man at det ikke velges mer enn ett område om gangen. Slik kan man lettere holde fokus, og det er større sannsynlighet for at prosjektet vil lykkes, og gi håndfaste resultater i kommunene.

Næringsvekst

Et stort potensial i regional utvikling ligger i at man klarer å etablere en felles helhetstenking om at næringsvekst i Vest-Finnmark er avhengig av et klima der kommunene trekker i samme retning og gjør hverandre gode.

Kartlegging av omstillingskommuner viser at satsing på *etablert* næringsliv gir størst resultater i offentlig tilrettelegging av næringsutvikling. Det anbefales derfor som en retning i det felles strategiske næringsarbeidet i Vest-Finnmark.

Næringsområder som blir nevnt som viktige for flere kommuner er sjømat, energi-, mineral- og maritime næringer. Disse er også relevante som mulige vekstnæringer. Transport og infrastruktur blir også trukket frem som viktige tema.

Det anbefales at Vest-Finnmark regionråd i neste planperiode konsentrerer arbeidet sitt på ett eller noen få prosjekter om gangen, av samme årsak som oppgitt for tjenestoområdet. Forarbeidene til strategiplanen viser at det er behov for å tydeliggjøre nytteverdien av regionrådet overfor medlemskommunene. Dette vil bli en lettere jobb dersom regionrådet satser tyngre skyts på færre prosjekter, i stedet for å spre midlene på flere mindre prosjekter.

Arealplanlegging er et område der alle kommunene har utfordringer. Det er mulig å se til andre regioner for eksempler på hvordan prosjekter innen dette området har blitt utviklet og drevet.

Gode planer er også god næringspolitikk. Samarbeidsprosjekter innen planområdet kan gi verdier for alle kommunene i Vest-Finnmark regionråd. Det vil i tillegg til å legge til rette for næringsutvikling, også fremme samarbeid og kompetanse innen areal og planlegging for næringsutvikling. Dette blir trukket fram som utfordringer som alle kommunene kjenner på i dag, i større eller mindre grad.

Politikk

Det er enighet om at det er potensial og nytte i en arena der politiske krefter i Vest-Finnmark møtes, men at den kan fungere bedre og bør vise til flere konkrete resultater. Den politiske rollen til Vest-Finnmark regionråd har til nå fungert godt, men situasjonsanalysen viser at den bør bli mer synlig.

Vest-Finnmark regionråd bør i større grad utnytte fordelene ved prosjektorganisering, også i det politiske arbeidet. Et eksempel på arbeid utført etter slik modell, er arbeidet med infrastrukturutredningen i 2014-2015.

Det savnes mer kunnskap om Vest-Finnmark. Dette gjelder både tallgrunnlag og generell faktakunnskap, og kunnskap om næringsutvikling og arbeidsliv. Kommunene har ikke ressurser selv til å kjøpe inn/organisere slik kunnskapsinnhenting. Det oppleves som tilfeldig hvilke vekstfaktorer hver kommune prioriterer øverst, og hvilke prosjekter de løfter deretter. Dette gjelder både utvikling av tettsteder, næring og infrastruktur. For at kommunene i Vest-Finnmark skal kunne jobbe etter en regional tenkning og planlegging, trenger de kunnskap om egen region, om næringer og om fagfelt. Slik kunnskap vil gi regionrådets rolle som bistand i offentlige høringer og pådriver for viktige regionale politiske saker mer faglig tyngde. Det vil også gjøre det lettere for regionrådet å tale med en felles stemme, til det beste for alle kommunene. Dette foreslås som en rolle for Vest-Finnmark regionråd.

Det er stor enighet om at Fiskeri- og havbrukskonferansen i november 2014 var en vellykket arena. Et strategisk grep som foreslås er derfor at Vest-Finnmark regionråd på fast basis planlegger og gjennomfører møteplasser for politikere og næringsutøvere i regi av Vest-Finnmark regionråd, for eksempel etter form av Fiskeri- og havbrukskonferansen. Det er viktig at det gjøres en godt grunnlagsarbeid, med god planlegging hvert år, for å peke ut et tema som er tidsaktuelt og relevant for politikere og næringsutøvere i alle kommunene, slik at nytteverdien blir størst mulig for flest mulig. Arenaen kan også benyttes til å forsterke og konsolidere regionrådets rolle som felles stemme for regional og nasjonal politikkutvikling.

Organisering

Det bør fortsatt utarbeides årlige tiltaksplaner, og disse bør gjelde alle de strategiske hovedområdene i Vest-Finnmark regionråd. Det er det politiske sekretariatet som har det overordnede ansvar for utforming av disse plandokumentene, gjennom bidrag og innspill fra styringsgruppene under de tre hovedområdene. Rådmenn har en aktiv rolle, som styringsgruppe under to av hovedområdene.

I følge situasjonsanalysen bør medlemskommunene jobbe med å sikre en enda bedre forankring i sine rekker. Her kan regionrådet sammen foreslå konkrete tiltak for å bedre forankringen ut i de ulike kommunene. Dette er man avhengig av, for å sikre en enda bedre og mer effektiv bruk av ressurser, samt korte ned saksbehandlingstid og heve gjennomslagskraften av de sakene som blir tatt opp i regionrådet. Det trekkes også frem et ønske om enda mer engasjement fra de ulike kommunene, blant annet gjennom bedre forberedelser og oppmøte på regionrådsmøter.

Det oppfordres til tettere dialog, eventuelt et formalisert samarbeid, med andre nærliggende regionråd, for å styrke gjennomslagskraften fra Finnmark og nord.

Det anbefales, på grunnlag av situasjonsanalysen, at Regiontinget utgår. Årsaken er at den ønskede effekten av Regiontinget har uteblitt. Ressursbruken er høy for kommunene i forhold til effekten de får igjen. En årlig konferanse med spesifikk faglig/ næringsmessig fokus, som beskrevet under hovedområdet Politikk, foreslås som en type erstatning for dette.

Det anbefales også at næringsnettverket i nåværende form utgår. Dette erstattes av en organisering som ivaretar flere faglige områder, og en mer helhetlig tilnærming til mål og satsingsområder i Vest-Finnmark regionråd. Organiseringen av faglige grupper og møteplasser vil henge sterkt sammen med mål og strategier, og være verktøy for kompetanseheving og erfaringsutveksling. Det bør gjennomføres evaluering av måloppnåelse når planperiodens slutt nærmer seg.

Næringsjefer vil fortsatt være sentrale under næring, men i tillegg vil plansjefer og havnesjefer involveres, og rådmenn vil være styringsgruppe for dette området. Sammenhengen mellom næring og arealplanlegging bør synliggjøres, og kommunene bør ideelt sett kunne jobbe med deler av lovpålagt planarbeid sammen gjennom regionrådet. Det vil si at planer utarbeidet gjennom regionrådet bør inngå i kommunalt planverk.

Rådmenn vil også være styringsgruppe under hovedområdet kommunale tjenester. Faglederne i kommunene vil være arbeidsgruppe, og således utførende i prosjektet. Arbeidet vil måtte starte med behovskartlegging og planlegging av fremdrift, ansvars- og rolleavklaringer og definering av kvalitetsindikatorer. Det anbefales at det legges opp til faste møtearenaer for faglederne og

medarbeidere innen feltet. Grad og type involvering av medarbeiderne bør også vurderes som en del av prosessen.

Dersom endringene innen organisering skal gjøres, må vedtektene for Vest-Finnmark regionråd endres.

Prosjektfinansiering vil fremdeles måtte være en del av bildet i Vest-Finnmark regionråd, slik det har vært tidligere. Samtidig er det avgjørende at systemet med en grunnfinansiering fortsetter.

Verktøy som blir brukt i prosjekter i regi av Vest-Finnmark regionråd, bør også kunne brukes i kommunene. Det er mulig for kommunene å få store synergieffekter av deltakelsen i Vest-Finnmark regionråd dersom det legges inn mer tid og ressurser. For eksempel er det et stort potensial for intern kompetanseheving innen prosjekt- og innovasjonsarbeid, dersom arbeidet struktureres godt og man bruker tid på å lære seg gode prosjektverktøy. Ved å øke prosjektkompetansen kan man få konkrete og målbare resultater i de områder man ønsker å satse innenfor, både i regionrådet og i kommunene.

Finansiering

Hvordan skal Vest-Finnmark regionråd finansieres i framtida? Når enkelte kommuner i dag trekker frem at de mener det er misforhold mellom kost og nytte av deltakelsen i regionrådet, må dette tas på alvor. Dette er et spørsmål både om faktiske kostnader og resultater, og om formidling av hva ressursene brukes på, og hvilke resultater regionrådet oppnår på vegne av kommunene.

Det vil være helt nødvendig med en fortsatt grunnfinansiering av regionrådet. Uten grunnfinansiering vil driften bli svært uforutsigbar, og den verdifulle rollen som pådriver og utviklingsaktør som regionrådet skal ha vil ikke kunne fungere etter hensikten.

Dagens finansieringsmodell er todelt: Grunnfinansiering som går til drift, og utviklingsmidler som går til utviklingsprosjekter. Det er ikke alltid et naturlig skille mellom disse oppgavetyperne, og en mulig endring som kan drøftes er om finansieringsmodellen i fremtiden skal legge alle midlene i et felles driftstilskudd.

Som eksempel på en lignende tilnærming, er Salten regionråds finansieringsmodell. Denne er i all hovedsak basert på tilskudd fra kommunene. Grunnfinansieringen er lik for alle kommunene, og i tillegg kommer en differensiert, folketallsbasert finansiering.² Enkelte av Salten regionråds aktiviteter, som for eksempel enkelte av Friluftsrådets prosjekter, har ekstern finansiering i tillegg til kommunenes midler.³ Av Salten regionråds driftsbudsjett for 2015 fremkommer beregningen de benytter, samt fordelingen mellom kommunene.⁴

² Samtale med sekretariatsleder Kjersti Bye Pedersen, tirsdag 7.juli 2015.

³ Hvor stor andel dette dreier seg om, fremkommer ikke av Salten regionråds driftsbudsjett for 2015. Det har ikke lyktes oss å komme i kontakt med medarbeiderne som jobber med Friluftsrådet, på grunn av ferieavvikling.

⁴ Kilde: Referat fra møte i regionrådet 18.-19.september 2014. <http://www.salten.no/referat/?News=18>

SR-SAK 42/14 DRIFTSBUDSJETT 2015 FOR SEKRETARIATETS VIRKSOMHET

Det vises til saksfremlegg datert 12.9.2014.

Enstemmig vedtak:

1. Budsjett 2015 for Salten Regionråd - sekretariatet, vedtas med en samlet ramme på 2.882.000 kr.
2. Samarbeidskommunenes tilskudd til drift av sekretariatet for 2015 settes til 2.579.000 kr.
3. Tilskudd fra deltakerkommunene fordeles som følger:

Kommune	Folketall	Driftstilskudd	Prosjektmidler	Sum	%
Bodø	49 731	1 405 530	0	1 405 530	54,5 %
Meløy	6 491	252 040	0	252 040	9,8 %
Gildeskål	2 023	78 550	0	78 550	3,0 %
Beiarn	1 075	41 740	0	41 740	1,6 %
Saltidal	4 690	182 110	0	182 110	7,1 %
Fauske	9 556	371 060	0	371 060	14,4 %
Sørfold	1 987	77 150	0	77 150	3,0 %
Steigen	2 579	100 140	0	100 140	3,9 %
Hamarøy	1 820	70 670	0	70 670	2,7 %
Sum	79 952	2 578 990	0	2 578 990	100,0 %
Pr. innbygger		32,26	0,00	32,26	

Det er sannsynlig at det for Vest-Finnmark regionråd vil være behov for fortsatt prosjektfinsiering av enkelte aktiviteter. Dersom tiltakene innenfor de tre strategiske satsingsområdene skal prosjektorganiseres, slik det foreslås i vedlagte strategidokument, vil prosjektskisser, budsjetter og fremdriftsplaner kunne benyttes til å søke om eksterne midler til prosjektene.

Egenandelen kommunene legger i et prosjekt som ønskes gjennomført, vil kunne dobles når Vest-Finnmark regionråd søker om eksterne midler. Samtidig er det et ofte undervurdert element at å utvikle gode prosjekter krever tid, penger og kompetanse. Det anbefales derfor at styringsgruppa tar høyde for dette i diskusjonene om mulige finansieringsmodeller. Økt grad av prosjektorganisering- og finansiering vil også kreve økt ressursinnsats mot prosjektutvikling og søknadsarbeid. Samtidig vil prosjektorganisering være et nyttig verktøy for målstyring, nytenkning, kompetanseheving og konkrete, målbare resultater.

Økonomisk, politisk og ressursmessig bør det uansett valg av finansieringsmodell vektlegges å formidle faktiske kostnader og resultater. En god finansieringsmodell kan i seg selv fungere som et verktøy for å tydeliggjøre kommunenes utgifter knyttet direkte opp mot resultater. Dette kan bidra til å styrke Vest-Finnmark regionråds omdømme blant medlemskommunene.

Høringssvar fra kommunene

Bakgrunn og bestilling

Vest-Finnmark regionråd gjorde følgende vedtak på sitt møte i desember 2015:

1. Vest-Finnmark regionråd vedtar vedlagte strategiplan, og saksunderlag.
2. Vest-Finnmark regionråd sender saken med tilhørende dokument på høring til medlemskommunene
3. Høringsfristen settes til 15. mars 2016
4. Regiontinget 2015, avholdes 26.-27 april 2016 i Alta.

Forslaget til ny strategiplan har vært på høring hos medlemskommunene, og alle har gitt høringsuttalelse.

Oversikt over hørings svarene sortert etter kommune og tema=

	Tilslutning Strategiplan	Vest-Finmark Regionråd mer konkret og målbart	Vurdere helt ny organisering, andre sammen- slutninger	Oppløsning av næringsnett- verket	Porsanger inn- som medlems- kommune	Avvente tjeneste- samarbeid på grunn av kommune- reformen
Alta	ja	ja	ja	Ja	Ingen merknad	ja
Hammerfest	ja	ja	ja	Ikke kommentert	ja	ja
Hasvik	ja	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	ja
Kvalsund	ja	ja	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert
Loppa	ja	ja	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert
Måsøy	ja	ja	ja	Ikke kommentert	Ikke kommentert	ja
Nordkapp*	ja	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert	Ikke kommentert

*Bygger på vedtak/innstilling fra formannskapetets møte 11. februar til kommunestyremøte i Nordkapp 12. april.

Alle kommuner gir prinsipielt tilslutning til mål og strategier i forslag til strategiplan. Det er ulike holdninger til veien videre med tanke på organisering og økonomi. Det synes som at alle ønsker Regionting og næringsnettverk vurdert lagt ned. Alta har bekreftet dette direkte, og alle har gitt sin tilslutning til strategiplanen, der Regiontinget og næringsnettverk er tatt ut av internorganiseringen.

Hammerfest og Måsøy ønsker ytterligere vurdering av andre sammenslutninger og antall kommuner, alternativer til dagens regionråd, eventuelt en oppløsning av regionrådet i dagens form. Det er begrunnet med utfallet av den pågående kommunereformen, Porsanger kommunes søknad om medlemskap og de økonomiske forutsetningene for kommunene, og da følgelig regionrådet. Hasvik kommune mener at man må avvente resultatet av kommunereformen før en går videre med å endre sammensetningen av regionrådet.

Hammerfest og Måsøy ber også i vedtaks form om en vurdering av helt nye samarbeidsformer og en eventuell oppløsning av regionrådet i dagens form, fordi de vil vurdere om andre sammenslutninger eller organisering kan være mer effektivt og gi bedre resultater. Nordkapp er inne på de samme forholdene i rådmannens saksutredning og vurdering, uten at dette fremkommer i vedtaket fra formannskapet.

Både Alta og Nordkapp kommune peker på flere forhold som bør utredes ytterligere eller vurderes, som for eksempel prosjekter som har størst mulig relevans for alle kommuner, styrke regionen, konkrete forslag til samarbeid om kommunale tjenester, årlige tiltaksplaner, regiontingets fremtid. Måsøy peker på kommuner som Kautokeino, Kvænangen og Porsanger som mulige samarbeidskommuner i fremtiden.

Forslag til endringer i strategidokumentet med bakgrunn i høringsinnspillene

Siden alle kommuner slutter seg til innholdet og strategiske prioriteringer i strategiplanen tilsier det ikke at det må gjøres endringer i strategidokumentet som ble sendt ut på høring, hva angår oppgaver, prioriteringer og til dels organisering av det faglige arbeidet. Innspillene får imidlertid en effekt på hvilke strategiske mål man bør prioritere i 2016, grunnet kommunereformen, og innspillene fra kommunene får en effekt på årlige handlingsplaner. I tillegg bør høringsinnspillene få konsekvenser for hva man endrer i vedtektene.

Samarbeid om kommunale tjenester

Ut fra situasjonsanalysen og høringer, er inntrykket at kommunereformen først og fremst får påvirkning på samarbeid innen kommunale tjenester. Det er innen dette det blir mest utfordrende og ressurskrevende å igangsette store prosjekter uten å vite hvordan kommunesammensetningen blir. Dersom noen kommuner velger å gå videre med sammenslåing, vil dette binde opp ressurser og fokus i disse kommunene. Tjenestesamarbeid mellom alle medlemskommuner i en slik setting, vil bli krevende å få til. Det foreslås dermed å prioritere prosjekter innen de strategiske områdene "politisk samarbeid" og "næringsvekst" med tilhørende strategier i første handlingsplan.

Intern organisering av regionrådet

Forslaget om ny organisering handler i hovedsak om den interne organiseringen av regionrådet. Det foreslås at næringsnettverket i dagens form og Regiontinget legges ned og erstattes med faglig sammensatte arbeidsgrupper knyttet til strategiene i strategiplanen. Rådmennene skal fungere som styringsgruppe for arbeidsgruppene. På denne måten vil aktivitetene og arbeidet i regionrådet både bli strategisk forankret i strategiplanen og operativt forankret i kommunene.

Konkret og målbart

Kommunene understreker i sine uttalelser at arbeidet i regionrådet må være konkret og målbart. I strategiplanen er det foreslått en prosentvis fordeling mellom strategiene med 50 % på politisk samarbeid og de øvrige ressursene fordeles på kommunale tjenester og næringsvekst, med 25 % hver. Dette kan måles, og skal sikre prioritering av oppgaver og ressurser. I tillegg må regionrådets årlige handlingsplaner inneholde konkrete tiltak og prosjekter som er målbare sett i et årsperspektiv.

Sammensetning og overordnet organisering av samarbeidet

I prinsippet er kommunene enige i prioriteringene og i strategiske valg, med tanke på oppgaver og funksjoner som er beskrevet i strategiplanen. På den andre siden ønsker flere en vurdering av-, og utredning om, sammensetning og samarbeidsform mellom kommuner. Dette i lys av nye mulige medlemskommuner, og resultatene av kommunereformen.

Generelt har ingen innvendinger eller store innspill til utkast til strategiplan, og planen kan derfor behandles etter planen, slik at Vest-Finnmark Regionråd får et styringsdokument som er forankret i kommunene for gjeldende periode.

Endring av vedtektene til Vest-Finnmark regionråd

Forslag til vedtak

Regionrådet vedtar fremlagte vedtektsendringer, og oversender disse til behandling i Regiontinget.

Bakgrunn

I forbindelse med behandling av ny strategiplan for Vest-Finnmark regionråd, har man diskutert flere endringer av strukturen- og arbeidsmetodene. Bl.a. foreslås det å avvikle Regiontinget, noe som da krever endring av vedtektene til regionrådet.

I arbeidet med ny strategiplan, har fokuset vært på selve strategiplanen. Man har i den prosessen vært innforstått med at dette kunne medføre vedtektsendringer. Selve forslaget til vedtektsendringer har ikke vært behandlet i noen arbeidsgruppe eller andre organer, før den legges frem for Regionrådet og Regiontinget i april 2016.

Vedtektene til Vest-Finnmark regionråd har ikke vært endret siden 2012, da man endret modell for finansiering av drift av regionrådet.

Saksgrunnlag

I forslag til endringer av vedtekter er noen endringer kun språklige, mens andre endringer medfører endring i hvordan regionrådet organiseres og drives. I oversikten redegjøres det for hva endringene er, og hvilken betydning de har.

§ 1 Formål

Endret rekkefølgen på medlemskommunene (alfabetisk), og språklige endringer

§ 2 Visjon og overordnet mål

Kortet ned på avsnittet, og fjernet andre del av den gamle vedtekten. Dette for å gjøre vedtekten mer i samsvar med ny strategiplan.

§ 3 Politisk organisering

Her er alt som omtaler Regiontinget fjernet, for å være i samsvar med ny strategiplan. I tillegg er pliktene til regionrådet beskrevet i tre punkter (valg av ledelse, vedta planer- og budsjett, samt godkjenne regnskap).

I arbeidet med strategiplanen har man diskutert om man må ha andre møtearenaer og arrangementer enn bare Regionrådet når Regiontinget avvikles. Erfaringene med å arrangere sjømatkonferansen sammen med Finnmark fylkeskommune i 2014 var ubetinget positive. Man har ønsket flere slike arenaer for å sette viktige politiske saker på dagsordenen. Man har derfor tatt inn en formulering om dette i vedtektene.

§4 Administrativ organisering

Første avsnitt er endret for å øke handlingsrommet for ulik organisering av det administrative arbeidet i regionrådet. Endringen i siste avsnitt er også foreslått for å kunne være mer fleksibel på hvordan man organiserer det administrative arbeidet.

Det foreslås også en forenkling og presisering i det som gjelder arbeidsgiveransvaret.

§ 5 Økonomiske forhold

Den viktigste forslag til endring her, er at man har tatt bort finansieringsmodellen av SNP, der hver kommune bidrar med likt beløp for gjennomføring av den årlige utviklingshandlingsplan. I stede legges det opp til at prosjekter som skal gjennomføres, finansieres gjennom drift. Det medfører at det vil være ulik bidrag fra medlemskommuner i prosjekter og tiltak som er besluttet gjennomført innenfor næringsutvikling, tjenesesamarbeid og politisk arbeid.

Det er gjort språklige endringer som følge av at Regiontinget er foreslått avviklet. I tillegg er det gjort presiseringer på vertskommunens praktiske ansvar med hensyn på økonomi- og økonomisk oppfølging i regionrådet.

§ 7 Endring av vedtekter

Her foreslås det en forenkling i arbeidet med å endre vedtektene. I de nye vedtektene legges det opp til at regionrådet alene kan beslutte vedtektsendringer, så lenge minst 5 ordførere stemmer for endringen (71 % av de stemmeberettigete).

Gamle § 8 (iverksettelse) er foreslått fjernet, og tatt inn i § 7, med den endring at det er regionrådet som beslutter iverksettelse.

§ 8 (gammel § 9) Uttredelse

Det foreslås en endring på utredelse av Vest-Finnmark regionråd, som innebærer korte tid for økonomisk forpliktelse ved eventuell utredelse. I de nye vedtektene forplikter en medlemskommune som velger å gå ut av Vest-Finnmark regionråd, å betale sin andel i inneværende år for uttredelsen, samt hele påfølgende kalenderår. I de gamle vedtektene var forpliktelsen to år.

Grunnen til denne endringen må sees i sammenheng med ny § 9 «endring av medlemskommuner». I tillegg har Vest-Finnmark regionråd økonomiske reserver som medfører at man vil ha tid til å omstille seg dersom utredelse av en eller flere kommuner blir aktuelt.

§ 9 Endring av medlemskommuner

Da Porsanger kommune søkte om medlemskap i Vest-Finnmark regionråd i 2014, ble det avdekket at man manglet prosedyrer for et eventuelt opptak av nye medlemmer i regionrådet. Regionrådet har diskutert ved flere anledninger hvordan man bør håndtere slike saker.

Det foreslås at endring av medlemmer i Vest-Finnmark regionråd kan gjøres dersom minst 50 % av medlemskommunenes kommunestyre godkjenner dette. Prosessen som leder opp til en slik runde hos medlemskommunene bør initieres av Regionrådet.

Fergetilbudet Øksfjord-Hasvik

Forslag til vedtak

1. Vest-Finnmark regionråd viser til Hasvik formannskaps uttalelse den 12.2.2016, der man krevde at Finnmark Fylkeskommune umiddelbart påtar seg det ansvaret de har for å sikre at Hasviksamfunnet får det fergetilbudet man har krav på i tråd med vedtatte ruteplaner og godkjent utstyr.
2. Vest-Finnmark regionråd er kjent med at det har vært avhold møter mellom Hasvik kommune, Finnmark Fylkeskommune, Boreal transport og det lokale næringslivet. Det forutsettes derfor at alvoret i situasjonen med stadige forsinkelser, kanselleringer og nestenuhell er kjent for den administrative og politiske ledelsen i fylkeskommunen, og hvilke konsekvenser dette har for næringsliv og innbyggere i kommune.
3. Regionrådet legger til grunn at Finnmark fylkeskommune må påse at fergene som ferdes i sambandet Hasvik-Øksfjord er av en slik beskaffenhet at de kan ferdes sambandet i det som kan betegnes «normale» værforhold på Lopphavet.
4. Regionrådet mener også at MF «Hasfjord» må fjernes som erstatningsferge, og erstattes med en ferge tilsvarende MF «Åfjord». Reserveferga må være stasjonert i Hasvik eller Øksfjord.
5. Det er ikke akseptabelt at fergene tas ut av drift for etterfylling av drivstoff.
6. Det må utarbeides pålitelige rutiner med oppdatert og riktig informasjon ved ruteavvik.
7. Vest-Finnmark regionråd mener fylkeskommunen må ta ansvar for en konsekvensutredning som belyser hvilke konsekvenser det gjeldende fergetilbudet Hasvik-Øksfjord har for næringsliv, bosetting og framtid utvikling i Hasvik kommune, og viser til vedtak om oppstart bekjentgjort av Hasvik kommune 14.april 2016
8. Vest-Finnmark regionråd viser til tidligere vedtak, og understreker viktigheten med at fergesambandet Hasvik-Øksfjord må gjeninnsettes som Riksvegferge, slik det var fram til 2010. Fylkeskommunen har så langt vist at denne oppgaven kan virke for omfattende for en såpass liten organisasjon og struktur som Finnmark fylkeskommune tross alt er, og

dette rammer Hasvik kommune svært hardt.

Bakgrunn

Etter oppstarten av ny fergerute mellom Øksfjord og Hasvik 1.januar 2016, har man hatt store utfordringer med både regularitet og kvaliteten på tjenesten. Dette har medført at næringslivet har fått store problemer, og befolkningen har hatt et svært dårlig tilbud.

Forslag til vedtak i denne sak er utarbeidet i samarbeid med Hasvik kommune, og er på mange punkter likelydende med vedtak i Hasvik kommunestyre 17.mars 2016